

καθαρέουσας έχοντας στη λογοτεχνία αντιπρόσωπους μερικούς παλιούς καθηγητές που βρίσκαν και βρίσκουν άσυλο στις φημερίδες, σε διάφορες ειδικές εκδόσεις και από καιρό σε καιρό τους φιλοξενούνε στα περιοδικά που ακολουθούνε δρόμο συμβιβαστικό.

Σ' αυτή την κατάσταση βρισκότανε η νεοελληνική λογοτεχνία στο τέλος του περασμένου αιώνα, ένας αγώνας που είτανε χρονών, έδωσε καλά αποτελέσματα, η άλυσίδα που τους έδανε με την επάνοδο στην αρχαία σπαστήκε και εκείνη οι περισσότεροι δημοσίεουν σε καθαρέουσα και μαζί μ' αυτούς το μεγαλύτερο μέρος του καθημερινού τύπου μένει ίσα με σήμερα πιστό στις αίριες παράδοσεις· πολλοί όμως πάρα πολλοί Έλληνες φωνάζουν μαζί με τον Καμπύση «Το βάρος των προγόνων μας είναι πολύ πολύ μεγάλο... Νά κάνω τίποτε δέν μπορώ γιατί είμαι απόγονος του Εuryπίδη... Γκρεμίστε την ιστορία... σκίστε τα βιβλία, θάψτε την παράδοση, νά ζωντανέψω λίγο, ν' ανασάνω λίγο, να γίνω κ' έγω κομμάτι άνθρωπος, να μέ κοιτάζουν και μένα και να λένε: Είναι Ρωμιός!...» «Ω! άς πάψω πιά ν' ακούω: Είναι ο απόγονος των Έλλήνων!»

Στις αρχές του XX αιώνα που επί τέλους δημιούργησε μία κατάσταση πιο ύποφερτη για το ζήτημα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, σημειώθηκαν μερικά λυπηρά γεγονότα, όπως είναι οι ταραχές για τη μετάφραση του Έθαγγέλιου στη γλώσσα του λαού (και όπως βεβαίωσαν με έκφρασεις πολύ χυδαίες) και για τη μετάφραση της Ορίστειας του Διοχύλου.

(Στ' άλλο φύλλο τελιώνει)

ΜΙΧ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΠΕΤΡΟΚΑΡΑΒΟ

Το κακόμοιρο το καραβάκι πώς ισώθηκε στον κόρφο του Νησιού είναι θέμα· μήτε σκονί δέν του άφησε η Λεόνα· τόφρανα, όπως εύρηθηκε, τα κύματα στο άερογάλι· και να το στον κόβο· μήτε έκαστο όργιές μακριά. «Άχ, ισώσανε τη ζωή τους; και το σκαφος; το χάνουνα και στη στεριά θά γίνουνα τριψάλα. Άγία Νικόλα! Σώσε το· χωρίς άλλο θάν τήνε πάθου· βάνηα τους...»

Νύχτα, που οι άφροι και το φεγγαράκι έδειχναν όλα τάκρογιάλια. Ο καπετάνιος, ένα θεοπαλλήκαρο, ο λωστρόμος ένας γερόλυκος, οι όχτώ ναυτίες του παλληκαρία θαλασσοθρεμένα. Μεσάνυχτα·

μπροστά του και γύρισε στην πατρίδα. «Έπειτα και το σπίτι ήταν δικό του ακόμα κι άμα ήρθε, το πήρε από τη θυγατέρα του που της τόχε αφήσει η μάνα της φεύγοντας. Από τα άλλα ήταν σαν κείνος που ό,τι είχε τό φορούσε, κλέφτη δέ φοβούνταν. Κ' έτσι ενώ όταν είχε φύγει κάπως κρατιούνταν, τώρα ήταν μη χειρότερα. Άλλοι έλεγαν έτσι ήρθαν, έτσι πήγαν—άνεμομαζώματα διαλοσκορπίσματα. Άλλος πώς λάβαινε κείνα πόκαμε δ πατέρας του που είχε δυναστείσει τη φτωχολογιά για να μάσει αυτούς τους παπάδες. Τόσα δάκρυα έτρεξαν γι' αυτό τό βίο. Μονάχα, δέ χάνονται αυτά, θά πνίζουνα κανέναν άπ' αυτή τη γενιά. Είναι καταραμένα από την Παναγία. Όταν ζέθαψαν τον πατέρα του, τον ήσαν άλιωτον κι όπως τον είχαν βάλει. Ο Θεός να μάς φυλάει! τα μάτια του σαν κρεμύδια πεταμένα όξω, μαύρος μαύρος και πρισμένος σαν κατσούπι. Και μία βρώμα ζωόπας δ τόπος.

Κι ο Γιώργης δέν έπεφτε παρακάτω στις κτηγόριες για τον πατέρα του:

—... στο λάκκο του! Άν δέ μ' άφηνε αυτό τό βίο, δέ θά κατάντάγα έτσι τώρα. Στο δρόμο να μ' άφηνε, νάβρισκα τό νου μοναχός μου για νά ζήσω.

Όταν ήρθε άπ' όξω είχε κάτι παραδάκια. Κάθε γιορτή πήγαινε στην έκκλησιά με τα μακριά του

έρημια· στο νησί· μήτε κακόμοιρο λαλιά· δέν τους έφεραν η τύχη κατά τό λιμάνι, κατά τα στίβια· τρεις ώρες μακριά· κατά τον πουνέντε. Έτσι τό ήθελε δι Καίριος. Μεσάνυχτα· άπελπισμένοι τό κοιτάζαν τό νησί· άχ! κανένας δέν τους γλυτώνει...

Ο Καπετάνιος, τό θεοπαλλήκαρο, σκύβει κατά τους άφρους· γύρω βλέπει κάτι σα φώκιες, σα δελφινάκια. Σταυροκοπιέται. Δέ βγάζει μιλιέ· λές έγινε κερί· τρώμος τον έπιασε. Τι νάναι τό ζωντανό της θάλασσας; Έκεί άκούνητος έκίταζε...

Και άκούνητος έκεί του φαίνεται πώς άκουσε γυναικάς φωνές. Κάποιο τραγούδι τώρα γλυκό τόνα καρφώνει. Πώς να στρήψει τό κεφάλι του κατά τους ναυτίες του; πέτρα, μαρμάρο. Κλαίει δ δύστυχός, κλαίει· και άκούει τις γλυκώτατες φωνές τις γυναικάς γύρο στο καράβι· και θέλει να κουνηθεί, μα δέν έμπόραγε μήτε τό μάτι να στρήσει.

Είταν μεσάνυχτα. Τριγύρω άκούη τέτοια ώρα, γύρο στο πετροκαράβο πολλοί περνώοντας μακριάθε άκούνε κάτι σαν άναστεναγμούς, και κάτι σαν γλυκόφωνα τραγούδια. Σταυροκοπιούντα· άμλλητοι και περνούνε οι θαλασσινοί: είναι μεσάνυχτα.

Τό κακόμοιρο τό καραβάκι· τήγριοπερίστερα κ' οι γλάροι τώρα τό χαιρούνται και στην παντοτινή φωλιά τους ταιριάζουνα τα παιγνίδια τους με της θάλασσας τους άφρους, που, λές, και τούτοι κατασπρα πετούμενα, φέρνουνα τα χαιρετίσματα στους πέτρινους ταξιδιώτες, τους άγύριστους του Πετροκαράβου μαρμαρωμένους θαλασσινούς...

Τό κακόμοιρο τό καραβάκι.

Σπέσιος

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΑΣΟΦΕΣ ΣΚΕΨΕΣ

Λένε οι σοφοί που ξέρουνα τό κόσμου τα μυστήρια, πώς τάστερούλια τούρανού που λήμπουν χιλια μύρια Κοπαδιαστά και χόρια τη νύχτα από ψηλά,

Πώς είναι κόσμοι σαν κι αυτόν που κατοικούμε τώρα με θάλασσές και με στεριές τό ίδιο σαν καλήώρα, τό ίδιο κι άπαράλλαχτα με τη δική μας Γής.

Και λένε, πράγμα άπίστεφο αυτοί οι γραμματισμένοι, πώς οι πλανήτες τούρανού είναι κατοικημένοι με ζωα, με ψάρια, με πουλιά και με ζντα σαν κι έμεις.

Όμως έγω τί να σας πώ, με τό μικρό μυαλό μου και με τα λίγα γράμματα πουμάθα στο χωριό μου, Όσο να θέλω δέν μπορώ να τό πιστέψω αυτό.

Γιατί μπορώ να φανταστώ πώς κατοικούν λεοντάρια, Γαιδάροι, σκύλοι, πρόβατα, πετούμενα, κευλάκια, Κροκόδειλοι, σκυλόψαρα και κάθε άλλο ζώ,

Μα πλάσμα σαν τον άνθρωπο, γρουσουζικο, χαμένο, Φτωχοκουταρέφρανα, σαχλό και φαντασμένο Σδλη την πλάση άδύνατο τό ταίρι να βρεθί.

Παραίαι, Μάρτης 1906.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

σαλιβάρια, που έπεφταν κάτω, πίσω στα καλάμια των ποδαριών, στις άντζες, κι άφηναν σαν ένα κεφάλι άράπικο στη μέση. Όταν περβάταε, κείνο πήγαινε πότε από τη μία τη μεριά, πότε από την άλλη κ' οι δίπλες φαίνονταν σαν ζαρωμένο μούτρο που κάνει μορφασμούς πότε άπ' έδω και πότε άπ' έκεί. Όταν άπόλενε η έκκλησιά, κάθονταν άπ' όξω στο πεζούλι κ' έλεγε παραμύθια κ' ιστορίες λέοντας κάθε φορά: έπειτα, ύστερα, κατόπι, που τό πήραν οι μάγκες και τον πείραζαν.

Σε λίγον καιρόν όμως σώθηκαν οι έτοιμες οι παράδες και ριχτήκε στις κατεργαριές. Γέλαε τους άπλοϊκούς χωριάτες και τό έπαιρνε ό,τι μπορούσε. Μα και τα ψέματα σώθηκαν.

Κατόπι έβγαλε σαπούνη και με τό σακκούλι στην πλάτη έβγαίνει στο παζάρι να τό πουλήση. Μα ο θεός να τό κάμει σαπούνη.

Στάχτη, λεία, και ζούτσα από τό λιουρβιό που την έριχναν κάτω. Κι αυτή η δουλιά δέν πάει μπροστά. Αρχίγησε να πουλεί τό βανταλίκι του σπιτιού. Λαγίτες, τυγάνια, τέντζερες, λάμπες, σιδερικά. Άφου πουλήσε ό,τι είχε κι ό,τι δέν είχε από παλιά στρώματα και καρίκλες, ξεχαρβάλωσε τα πατώματα, τα ταβάνια, τις θύρες, τα παραθυρόφυλλα και τις σιδεριές ακόμα. Κι όταν έμ-

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα Δρ. 10. — Για τό Έξωτερικό
Φρ. 70. 10

20 λεπτά τό φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στα κίόσκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμόνοιας, Ύπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιόδρομου (Όφθαλματρείο), Σταθμού ύπόγειου Σιδηρόδρομου (Όμόνοια), στο καπνοπωλείο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) στα βιβλιοπωλεία «Έστία» Γ. Κολάρου και Σακέτου (όδος Σταδίου, άντικρύ στη Βουλή).

Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ' είναι ένός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ

των άνωφελών βιβλίων» του κ. Βικέλα άρχίζει να γίνεται «Σύλλογος των ώφελίμων πράξεων», άφου στο Σύλλογο αυτό, η σωστότερα σιδν Πρόεδρος του και στο Γραμματέα του δά χρωστάει, φαίνεται, τό Έθνος τό Γυμναστικό Σκολεϊό, η Ίνστιτιούτο, καθώς τό λένε, που δά γίνει μια μέρα με τις χιλιάδες του Ρόστοβιτς και του Τσανακλή. Έτσι τουλάχιστο μάς τα δηγήθηκε τα πράματα ο Δροσίνης στην «Έστία» της Τετράδης και δέ μάς έμποδίζει τίποτε νάν τα πιστέψουμε καθώς τα διαβάσαμε. Ο ύπολοχαγός του Πυροβολικού κ. Τηλ. Καράκαλος συνέλαβε — ο Θεός να μάς συχωρέσει για τη λέξη—την ιδέα ο κ. Βικέλας κι ο κ. Δροσίνης βαλθήκανε νάν την πραγματοποιήσουνε· ο δικηγόρος κ. Άθανασάκης της Άλεξάνδρειας έτέργησε να βρεθούν οι δωρητές και οι κκ. Ρόστοβιτς και Τσανακλής δώσανε πρόθυμα τον παρά τους.

παινες στο σπίτι, μια δόγα πατούσες και σηκώνονταν η άλλη. Ο άγέρας έμπαινε ελεύτερα από τα παραθύρια που φαίνονταν σα μάτια βαθιά χωρίς κόρες. Μοναχά ο βιρός δέν έπαθε τίποτα, περ' όλο και πλιότερο πρασίνιζε σαν να έπαιρνε πλιότερη γεωσύνη κ' ο βάλτος μεγαλωνε του βαθου. Τα χορτάρια πλήθαιναν, τριγύρο και τό νερό ανάμεσα τους άτάραχο και βουδó σα να καρτέραγε κάτι με την άκουνησιά του. Κάπου κάπου κανένας μπάκακας γελούσε σπαραχτικά. Κι άντίκρυ η γριά στριμωγμένη στη γωνιά της θύρας χώνει τό σαγούνι της μέσα στα γόνατα και κρυφοκοκινίζει.

Ο Γιώργης ώστόσο δέν άφηνε τη διδαχή στο παζάρι και στ' άργαστήρια· τώρα πήρε τό στόμα του και τους πλουσίους που τους φοβέριζε με την κόλαση και με την τρέλλα.

Κρατούσε κάτι χαρτιά μεγάλα—φαίνονταν ότε ήταν κομμένα από παλιό κατάστιχο—και διάβαζε θεολογικό και κατά του διαβόλου. Πάρε χαμπέρι καλό, κεφάλι άδειο και λωλό—κ' έτσι άράδιαζε παρακάτω τους διαβόλους που θά πών τους πλουσίους στην κόλαση και άλλα. Και τα μοίραζε πέντε παράδες τό χαρτί. Έλεγε πώς ένας πλούσιος έκλεψε τα κόκαλα από τό κοιμητήριο και τάστειλε στο Τριέσι για να τα κάμουν ζάχαρη. Πότε διάβαζε άναφορά

Έτσι τὰ δηγήθηκα τὰ πρόματα ὁ Δροσί-
νης κ' ἔτσι θάναι. Ὁ Πρόεδρος κ' ὁ Τραυμα-
τικός τοῦ Συλλόγου τοὺς δουλέψανε γερά καὶ
πατριωτικά σ' αὐτὴ τὴν ἐπόθεσιν καὶ τοὺς ἀξί-
ζει μεγάλους ἔπαινος. Ἄς τὸν πάρουνε. Μὰ
νὰ κάνουν καὶ κάτι ἄλλο γιὰ νάναί ἡ δουλιὰ
τοὺς σωστή καθὼς φροντίσανε γιὰ γερά κορ-
μιά, νὰ φροντίσουν καὶ γιὰ γερά μυαλά — καὶ
γερά μυαλά δὲ γίνονται καὶ δὲ θὰ γίνων ποτὲ
μὲ τὰνωφέλευτα βιβλιαράκια ποὺ τὰ σκορπι-
ζουνε μὲ τὸ τσουβάλι σ' ἄλλῃ τῇ Ρωμοσίῃ.
Μὲ τὰ βιβλιαράκια τοὺς δὲ μυαλά νερολιά-
ζουνε καὶ δὲ δυναμώμουν. Αὐτὸ καὶ οἱ ἴδιοι
θὰν τὰ καταλαβαίνουνε.

Νά λοιπὸν τί ἔχουνε νὰ κάνουνε νὰ κά-
ψουν ἕνα βιβλία τυπώσανε ὡς τώρα καὶ τοὺς
μένουν ἀπούλητα σὺς ἀποθήκες τοὺς καὶ νὰ
πάψουνε νὰ τυπώνουν ἄλλα δὴ κ' ὀμπρός. Τὸ
ξέρουμε, μεγάλη θυσία τοὺς ζητᾶμε, μὰ τὸ κα-
λὸ μονάχα μὲ τέτοιες μεγάλες θυσίες θὰ γίνει.
Ὁ Ρόσιος κ' ὁ Τσανακλῆς δόσανε τοὺς πα-
ράδες τοὺς γιὰ τὸ Γυμνασιὸ Σκολεῖο ἄς δώ-
σουν κ' αὐτοὶ γιὰ τὸ Πνευματικὸ Σκολεῖο τὰ
βιβλία τοὺς. Γιὰ τὸ Δροσίην δὲν ξέρουμε μὰ
ὁ Βικέλας εἶναι πατριώτης ἀληθινὸς κ' ἅμα τὰ
καλοσουλλογατῆ τὰ πρόματα δὲ θὰ δυσκολεφετῆ
καθόλου σ' αὐτὴ τῇ θυσία. Ἄν ἔχει ἀδυναμία
σὺς Προεδρίην του, ἄς μὴ φοβᾶται καὶ δὲ θὰν
τὸ χάσει. Θὰ ἐνεργήσουμε νὰ τοῦ δοθεῖ γενι-
κῆ προεδρία σ' ὅλους τοὺς Σύλλογους, ἑται-
ρίες, φιλαθροπικά καταστήματα κτλ. Μὰ ἂν τὰ
κάνει τὰ βιβλιαράκια του, θὰν τοῦ δοθεῖ ὁ με-
γαλύτερος καὶ τιμητικότερος τίτλος, ἀφοῦ θὰ-
καὶ πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Πνευματικῆς.

ΚΟΥΒΕΝΤΑ

ἱστορικώτατη προῦγε μ' ἕναν ὑποψήφιου βουλευτῆ, ποὺ
δὲν πέτυχε σὺς τελευταῖες ἐκλογές, καὶ μ' ἕναν κο-
ματάρχη του.

Ὁ ὑποψήφιος παραπονιάσανε πὺς οἱ φίλοι του
δὲν ἐνεργήσανε καθὼς ἔπρεπε καὶ γι' αὐτὸ δὲν πέ-
τυχε. Ὁ κοματάρχης τὸ ἔλεγε ἄλλα. Καὶ σὺς τέλος,
σὰ δὲ συμφωνήσανε σὺς ἀφορμὴ τῆς ἀποτυχίας, γυρί-
ζει ὁ κοματάρχης του καὶ τοῦ λέει σοβαρότατα:

- Σὲ ὄλ' αὐτὰ ξέρεις ποιοὺς φταίει;
- Ποιοὺς;
- Φταίει τὸ Πολίτευμα...
- Τὸ Πολίτευμα;

στὸν Πατριάρχη γιὰ τὸ Δεσπότη. Ἐγραφε πὺς ὁ
κλήρος ἦταν διεφθαρμένος (τὸ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ
δάσκαλο γιὰ τὰ παιδιὰ), πὺς ὁ Δεσπότης τὸν ἐπι-
ανε ἡ ζάλη ἀπάνω σὺς λειτουργία κ' ἔλεγε τοῦ
Πατριάρχη νὰ μὴ πιστεύῃ τὸ Δεσπότη καὶ τίς ὑπο-
γραφῆς τῶν πρόκριτων ὅτι εἶναι καλὸς, αὐτοὶ τοῦ ρί-
χνουν μ' αὐτὰ ἀστάχτη στὰ μάτια, παρὰ νὰ
στείλῃ ἕναν ἔξαρχο γιὰ νὰ ζητάξῃ καὶ νὰ μάθῃ.

Οἱ παπαδες ὅπου τὸν ἄκουαν ἄφαντοι γίνονταν.
Τοὺς ἔβγαλε τ' ἄπλυτα σὺς δρόμο. Ἐναν ποῦ ἦταν
ὀλίγο μαῦρος τὸν ἔλεγε «κουνάβη», ἄλλον «Παπα-
τρέχα», γιὰτὶ ἕνα τόχε σὺς διάβασμα καὶ σὺς περ-
πάτημα, δὲν σκάμπαζε κ' ἀπὸ γράμματα εἶχε μιά
φωνάρα ποὺ σῆπερνε τ' αὐτιά σὺς ἐκκλησιὰ ὅλο
ἔλεγε, «βοῶντα, κεκραγόντα καὶ λέγοντα» ποὺ τὸν
βρίσκει μιά μέρα ὁ Γιώργης καὶ τοῦ λέει: δὲ λὲς κάνε:
βοῶντα, κεκραγόντα καὶ τρέχοντα, νὰ ταιριάζει κα-
λύτερα;

Μὲ τοῦτα καὶ μὲ κείνα πέρασαν οἱ ὥρες, ἐφευ-
γαν οἱ μέρες κ' ὅλο ἐφευγαν καὶ τὰ πράματα σὺς
σπίτι. Τὸ στομάχι γύρευε νὰ φάει. Τὰ κεραμίδια
λίγο λίγο ἄφηναν τὴ βροχὴ νὰ μπαίνει μέσα κ' ὁ
Γιώργης ἔφερε τὸ κατοικίδιο ποὺ σὺς κατῶγι, μὰζὶ μὲ
τὴ γριά. Κανεὶς δὲν κατάλαβε ἀκόμα γιὰτὶ κρέμασε
μιά σημαία μαῦρη σὺς παραθύρι. Τὰ βράδια μὲ τὸ

— Βεβαίως, γιὰτὶ ἂν εἶχαμε καλύτερο Πο-
λίτευμα θὰ μπαρούσες τοῦ λόγου σου καὶ δώσεις μιά
θέση καλὴ στὸν κουμπάρο τὸ Γεώργη, ἢ νὰ βγάλεις
τὸ Γεώργη ἀπὸ τὴ φυλακὴ ἢ νὰ κρέμασεις τὸν Κώ-
στα ποὺ μὰς πολέμαίε λυσαμένα. Μὰ μὲ τέτιο
βρεμοπολίτευμα πῶχουμε σήμερα δένονται τὰ χέ-
ρια σου κ' ἔτσι μένει ὅσω ἀπὸ τὴ Βουλῆ...

Ἐπαρροῦμε, μπαρούνε αὐτὰ τὰ χρυσόλαγα νὰ μεί-
νουν καὶ δίχως σκόλια.

Ἡ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ζητᾶει νὰ διορθώσει τὸν Κανονισμὸ τῆς Βουλῆς, νὰν
τὸν κάνει λιγώτερο Ρωμῆικο, γιὰτὶ μὲ τὸν κανονι-
σμὸ ποὺ κυβερνᾶται τώρα ἡ Βουλὴ μας εἶδαμε σὲ τί
χάλια κατάντησε.

Καὶ πρῶτα πρῶτα, λένε, θὰ ζητήσῃ νὰ δριστεῖ
πόση ὥρα θάχει δικαίωμα νὰ μιλάει ὁ κάθε βουλευ-
τευτής, κ' ἔτσι θὰ γκρεμίσει τὸ πρῶτο ταμπουρι, καὶ
τὸ πρῶτο γερό, τῆς ἀδιάντροπης κωλοσιεργίας. Οἱ πα-
τριώτες φωνάζουν πὺς τέτιος περιορισμὸς εἶναι ἀντι-
συνταγματικὸς γιὰτὶ χαντακῶνεται μ' αὐτὸν ἡ
ἐλευθερία τοῦ λόγου. Αὐτὰ λέν οἱ πατριώτες, μὰ
ὅσοι δὲν ἔχουν τὸν πατριωτισμὸ γιὰ ἐπάγγελμα πα-
ραδέχονται ὅτι καιρὸς πιά νὰ περιοριστεῖ ἡ «ἐλευ-
θερία» αὐτὴ γιὰ νὰ λείψουν καὶ τὰ ρεζιλικία ποὺ
γενήκανε σὺς Βουλὴ ὅταν εἶτανε νὰ ψηφιστεῖ τὸ νο-
μοσχέδιο γιὰ τοὺς στρατ. βουλευτάδες. Ὁ Μαθα-
θῆνιος δρόμος τοῦ λόγου καλὸ εἶναι νὰ καταργηθεῖ,
καὶ νὰ μείνει μόνο ὁ δρόμος μὲ τὰ ἑκατὸ μέτρα,
ἀφοῦ καὶ μ' αὐτὸν μπορεῖ νὰ θριαμβήσει ὁ κληθινὸς
ρήτορας.

Κ' ἕνα ἄλλο πρέπει νὰ γίνει ἀκόμα νὰ βρεθεῖ
τρόπος νὰ περιοριστοῦν, ἂν ὄχι καὶ νὰ λείψουν ὀλω-
σίδου, οἱ ἀπανωτὲς ἐνοστάδες ἀπαρτίας, ὅσο κ' ἂν
πρόκειται νὰ δυσχεραστοῦνε μερικὸι ἰθνηκοὶ πατέρες
ποὺ δὲν ξέρουνε νὰ κάνουνε μέσα σὺς Βουλὴ ἄλλη
δουλειὰ ἀπ' αὐτήνα. Νὰ δοῦμε ὅμως ἂν ὁ κ. Θεο-
τόκης θὰ ἰπιμῆνει σ' ὄλ' αὐτὰ ἢ ἂ θὰ ὑποχωρήσει καὶ
πάλι σὺς πρῶτη κοινοβουλευτικὴ φουρτοῦνα.

ΕΙΛΗΝ

καὶ τοῦ Ματσούκα νὰ κάνει μιά πρόποση σὺς δη-
μοσιογραφικὸ τραπέζι τῆς Κηφισιάς. Κι' ὁ Ματσού-
κας ποὺ δὲ χαλνᾶει ποτὲ τὸ χατήρι κανενὸς σηκώ-
θηκε καὶ τοὺς εἶπε τὰ δυὸ αὐτὰ χτυπητὰ λόγια:

Ξιγγοκέρι μέσα σὺς κατῶγι φαίνονταν σὰ ζῶδι οὐκ ἄλ-
λου κόσμου. Αὐτὸς σὲ μιά γωνιά γεμάτος συλλοή κ'
ἡ γριά ἡ μάνα του σὺς ἄλλη κώχη κουβαριασμένη
σὰν κάβουρας.

Τὸ χειμῶνα πῆθανε ἡ μάνα του αὐτὸς ἔλεγε
γελώντας ὅτι τὴν ἐπνίξε ποὺς ξέρει κιάλας. Ἀπὸ
τότες δὲ φαίνονταν συχνὰ ὄσω. Τὸ σπίτι ἔρημο, στοὺς
μῶλους τῶν τοίχων καὶ στὰ τσακιά οἱ κουκουβά-
γιες λαλοῦσαν κ' οἱ μαῦρες φασέες εἶχαν τίς φωλιές
τοὺς. Ἡ σημαία παραδέρνε στὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ πα-
ραθύρι καὶ τὰ νερά τοῦ βιουρὸ πότε καὶ πότε ἀνατρι-
χιάζαν κάτω ἀπὸ τὰ θεριμένα καὶ ψηλὰ χορτάρια.
Πολλές βραδιές εἶχε ἰδεῖ νὰ βγαίνουν ἀπὸ μέσα ἀ-
σκέρι ἀνθρώποι κ' ὄλο νὰ βγαίνουν, νὰ φεύγουν ὄσω
καὶ πάλι νὰ μπαίνουν. Κάθονταν καὶ τοὺς κοίταζε
πολλὴ ὥρα τὸ βράδι καὶ μιά φορὰ τὸν βρῆκε τὸ
πουρνὸ ἀκουμπημένονε στὸν τοίχο νὰ βλέπει μέσα σὺς
πράσινο νερό. Συχνὰ τοῦ ἤρχονταν σὺς γνώμη πολλὰ
πράματα καὶ κάθονταν μοναχὸς νὰ τὰ ξεδιαλύσει.
Ἐφερε σὺς νοῦ τὴν πεθαμένη τὴ μάνα του, τί εἶλε-
εἶναι ποὺ ξεψύχησε καὶ κατόπι τὸν πατέρα του καὶ
τὴν κατάστασή του ποὺ ἔχασε κ' ἰδῶ σταματοῦσε
λιγάκι κ' ἡ συλλοή του ἔπαιρνε ἕναν καθήφορο κ'
ἔλεγε: τί μ' ἤθελε καὶ μ' ἔκαμε ὁ πατέρας μου; τί
τοῦ χρώσταγα νὰ μὲ ρίξει στὰ βάσανα; Κι' ἀφαιρε-

— Ὁ Ἑλληνισμὸς σὰς εὐκεταὶ νὰ βάλετε μυαλό!

Τὰ λόγι' αὐτὰ σκεπάσανε ὅλους τοὺς πηχιάρη-
κους κ' ἀεροφουσκωμένους λόγους ποὺ βγάλανε οἱ ἄλ-
λοι φημεριδογράφοι, ποὺ καταφέρνανε τὸ μεγάλο θά-
μα νὰ μιλάνε ὥρες καὶ ὥρες χωρὶς νὰ λένε τίποτα.

Ἡ «ΑΚΡΟΠΟΛΗ»

Ζητοῦσε τίς πράλλες ἕναν ποιητὴ νὰ ὑμνήσει τοὺς
Ὀλυμπιονίκους κ' ὁ ποιητὴς βρέθηκε, καὶ τέτιος μὰ-
λιστα, ἄν τὸν κ. Φ. Πανᾶ, τὸ Σαμιώτη ποιητὴ,
ποὺ κοντὰ σ' ἄλλα ἀπόλαψε καὶ τὴν τιμὴ νὰν
τοῦ τυπώσει ὁ Μαρασλῆς τὰ ποιήματά του σὲ τόμο
ὀκαδιάρικο.

Ὁ κ. Πανᾶς λοιπὸ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν
«Ἀκρόπολη» ἔβγαλε σὺς Ζάππειο ἕνα τρομερὸ ποίη-
μα μπροστὰ στοὺς ξένους Ὀλυμπιονίκους καὶ τόσο
τοὺς ἐνθουσίασε ποὺ οἱ ξένοι τὸν ἐσηκώσανε στὰ χέ-
ρια τοὺς. Ἀδιάφορο τώρα ἂν κανένας ξένος δὲν κα-
ταλάβαινε ἀπὸ Ρωμαίικα, τὸ σπουδαῖο εἶναι ποὺ
ἐνθουσιαστήκανε κ' αὐτὸ θὰ πεῖ ποίηση, νὰ σ' ἐν-
θουσιάζει δίχως νὰν τὴν καταλαβαίνεις. Κι' αὐτὸ τὸ
κατάφερε ὁ κ. Πανᾶς καὶ τὸ καταφέρνει πάντῃ.

Μ' ΑΥΤΟ

τὸ κακὸ ποὺ γίνεται σήμερα σὺς Βουλὴ πᾶει νὰ πι-
στέψει κανεὶς πὺς ὅλες οἱ τελευταῖες Ἐκλογές εἶ-
ναι ἀμαρτωλές καὶ σὲ καμιά ἐπαρχία δὲ φάνηκε ἡ
περίφημη Λαϊκὴ θέληση, ἀφοῦ ὅλες πάνου κάτου οἱ
ἐκλογές ἐνεργηθήκανε — ἔτσι τοῦλάχιστο λένε οἱ χα-
μένοι μὲ τρομοκρατία.

Δὲν ξέρουμε τί θ' ἀποφασίσει γι' αὐτὲς ἡ Βου-
λὴ, καὶ μάλιστα γιὰ δυὸ τρεῖς ποὺ καταγγέλλουν-
ται ἐπίσημα ἀπὸ τοὺς δικαστικούς ἀντιπρόσωπους—
ἡ ἐκλογὴ λ. χ. Σάμης μὲ τὸ ληστοφυγὸδικο Κου-
νάδη καὶ ἡ ἐκλογὴ Περαίας τῆς Τήνου μὲ τὸν κ.
Βιτέλη της—μὰ ὅ,τι κ' ἂν ἀποφασίσει, τὸ κακὸ δὲ
γιατρεύεται γιὰτ' εἶναι βαθιὰ ριζωμένονε σὺς Ρωμῆι-
κὴ ψυχὴ καὶ γαγγραίνιασε πιά.

Ὁ μακαρίτης ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Φαλιζ, συνή-
θιζε νὰ τυπώνει στερεότυπα τίς παραμονές κάθε ἐκ-
λογῆς σὺς ἐφημερίδες τὸ ἀκόλουθο δίστιχό του:

Ἄν γίνων εἰς τὸ Κράτος ἐλεύθερ' ἐκλογαί.
θὰ λείψουν καὶ αἱ δέκα τοῦ Φεραῶ πληγαί,

μὰ κανένας δὲν τὸν ἄκουγε. Βρέθηκε μάλιστα κά-

μένος κατόπι φαντάζονταν ποῦ θὰ ἦταν, ἂν δὲ γεν-
νιούσαν, κ' ἤβρισκε ὅτι πάλι καλὰ θὰ ἦταν. Καὶ
θάρρεβε πὺς γλέπει τὴν ἀνυπαρξία κείνη σὰν ὄνειρο
μπροστὰ νὰ ζητυλιγεται κ' αὐτὸς κάπου ἐκεῖ ἀνάμε-
σα σὰν ἕνα μηδὲν ν' ἀνακατῶνεται, πάντα ἐλεύτε-
ρος, χωρὶς νὰ στριμῶνεται πουθενὰ καὶ τότες τὸ μά-
τι του καρφώνονταν στὸν ἀέρα ἀόριστα κ' ἄδεια,
ἀκούνητο καὶ θολό. Κι' ἔξαφνα πῆδαε σὰ νὰ ἐπε-
φτε σὲ καινούργιον ἀέρα ἀπὸ κάποια μεθυστικὴ ἀ-
τμόσφαιρα καὶ περπατοῦσε μέσα σὺς σπίτι μὲ τὸ κε-
ρὶ σὺς χέρι κ' ἀνοίγε ντουλάπια καὶ κοίταε ὀλα τὰ
πλιόνια νὰ ἰδεῖ μὴν ἀστόχησε τίποτες καὶ τὰ πα-
τήματα ποὺ ἀχοῦσαν ξερὰ ξερὰ τὸν φόβιζαν καὶ τὸν
τρόμαζαν καὶ τοῦ φαίνονταν πὺς κάποιος ἦταν ἀπὸ
πίσω του ποὺ γέλαε μ' αὐτὸν καὶ τὸν περιπαίζε καὶ
χτυπάε τὰ χέρια καὶ τὸν μούντζωνε κρυφά. Μὰ δὲν
τρόμαε νὰ γυρῆσῃ νὰ κοιτάξῃ. Καὶ θάρρεβε πὺς ὁ
βίρος εἶχε ἔρθει μέσα κ' ἔκανε νὰ κοιταχτεῖ.

Εἶχε καταντήσει ὁ μισὸς ἀπ' ὅ,τι ἦταν. Ὄσω
δὲν παράεβγαίνε. Τὴ νύχτα δὲν κοιμοῦνταν. Πολλές
φορὲς πῆγαίνε σὺς παρακλησι κοντὰ σὺς σπίτι του,
σὺς τὴν Ἀϊ-Μαρίνα. Ἐβρισκε τὸ κλειδί, ἀνοίγε κ' ἐμ-
παινε μέσα. Κάτω ἦταν ὁ λάκκος κ' ἔφερε τ' ἀντι-
βουτίσματα τῶν σκυλιῶν ποὺ ἀλύχταγαν καὶ τοῦ ἀ-
γέρα ποῦ χῶνευε καὶ χάνονταν σιγὰ-σιγὰ μέσα σὺς

πιος κάποτε νάν του τό αναποδογυρίσει και νά γράφει·

Σά λείφουν και αί δέκα του Φαραώ πληγαί
θά γίνουν εις τό Κρίτος ελεύθερ' έκλογαί.

Και φαίνεται πως ό δεύτερος είχε περισσότερο δί-
κιο. Σ' αυτό τουλάχιστο τό συμπέρασμα φτάνει ό-
ποιος κοιτάζει με προσοχή ό,τι γίνεται σήμερα στη
Βουλή.

ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ

δύσανε τόν καλύτερο χαρακτήρισμό στη «Δούκισσα
των 'Αθηνών» του Ραγκαβή, τήν είπαν ξυλοπόδαρη
τραγωδία. Μά αξίζει νά τό χαρείτε άλάκαίρο τό
τηλεγράφημα πούστειλε κάποιος από τό Βερολίνο και
πού τό δημοσίεψανε όλες πάνου κάτω οι 'Αθηναί-
κες φημερίδες τήν περασμένη Τρίτη·

«Αί έφημερίδες, λείν τό τηλεγράφημα, κρίνουνται
τήν παράστασιν τής «Δούκισσας 'Αθηνών» του κ.
Ραγκαβή λέγουν·ότι ή γλώσσα της είναι μακαρονι-
κή, νόθος, εξεζητημένη, σχολαστική και ότι οι ήθο-
ποιοί ήδυνάτουν νά σώσουν τήν ξυλοπόδαρη αύτήν
τραγωδιάν».

Μην ξεχνάτε ότι ή «'Επιτροπή των 'Ολυμπια-
κών αγώνων» διάλεξε τήν ξυλοπόδαρη τραγωδία του
κ. Κλαίοντος για νά θαμπώσει τους ξένους πού ήρ-
θανε στην 'Αθήνα για τους αγώνες. Και τους θαμ-
πωσε.

— Τό τηλεγράφημα από τό Βερολίνο για τή «Δου-
κίσσα των 'Αθηνών» χαρακτηρίστηκε από τήν «'Εσπερινή»
λίβελλος, κ' εκείνος πού τάταλε είναι, λείν, συκοφάντης
και πολεμεί τόν κ. Ραγκαβή γιατί δέν του δίνει τή
θέση του Γεν. Προξένου στο Βερολίνο!

— Φανταστήτε, νά σέ βρίζουν συκοφάντη γιατί λές μια
μεγάλη αλήθεια, πως ή «Δούκισσα» του Ραγκαβή είναι
ξυλοπόδαρη τραγωδία! 'Η «'Εσπερινή» φοβερίζει κιόλας
πως θάν τόν κάνει ανάγνωσμα τόν κύριο πού έστειλε τό
τηλεγράφημα αυτό εδιά νά μάθει ό κόσμος τί κρύπτεται
έπισθεν αυτών των γεγονότων, σά νά μην ξέρει τάχατες
ό κόσμος ότι έπισθεν αυτών των γεγονότων κρύπτεται ή
άμυαλοσύνη του 'Αθηναϊκού τύπου.

— 'Ακόμα δέ δίδηκε ό κερξς για τό Γυμναστικό Σκο-
λειό, κι άρχισε ό κυριξς στις φημερίδες σέ ποιό μέρος
πρέπει νά ήρθει.

— Άλλος προτείνει τό Τουρκοβούνι, άλλος πίσω από
τό Στάδιο, άλλος τό Γουδι, όπου δηλ ό καθένας έχει
δικά του ή φιλικά του οικόπεδα. Πατριωτικές φροντίδες
λέγονται ό! αυτά και νά τό ξέρετε.

καδί του λάκκου. Έβγαίνε τότες όζω σ' άλλων και
του φαίνονταν πως χάλναε ό χορός των ζωτικών πού
πήδαγαν στο παλάλινο. Και πάλε έμπαινε μέσα.
Κοίταε τριγύρω κ' οι άγιοι τόν τήραγαν μ' άγριο μά-
τι μέσα στη θαμπή φέξη των κοντιλιών πού σπιθο-
βόλαγαν κ' έτριξαν γιατί τέλειανε τό λάδι. 'Ακόμα
ανάδινε ή μυρουδιά από τό θυμάμα και τό κONO-
στάσι φαίνονταν πως ταραζεται από τό τρεμόσθη-
σμα των καντιλιών. Τόν έπιανε φόβος κ' έτρεχε όζω
ίσια στο σπίτι. κ' έπεφτε στο σιάδι· ως τό πρωϊ ά-
κούνητος.

Με τέτια ζωή δέ βάσταζε πολύ, δέ μπόρεσε ν'
αποβγάλει τό χειμώνα. Τό Φλεβάρη μια μέρα κα-
τσουλωμένη καθονταν έρημος στην αύλή. Δέν είχε
φαει από δυό μέρες και δέν ήθελε νά φαει. Συλλο-
γιούνταν κάτι πράματα πού δέν μπορούσε νά κατα-
λάβει. Παράξενο πράμα πως βρισκόνταν πάλε μονα-
χός. Πήγε νά κοιταχτεί στο νερό κ' είδε τόν έαυτό
του βαθιά χωμένο, μέσα στον βάλτο. Του ήρθε νά
τόν βγάλει από εκεί μέσα κ' έσκυψε, μά είδε ότι ό
έαυτός του μεγάλωνε και τόν κοίταε άγρια. Κάπια
σάπια χορταρήσια καλάμια στέκονταν στις άκρες.
Τά φύκια πρασίνιζαν γιαλιστερά στους τοίχους. Τό
νερό μαυροπράσινο, θλιβερό, άκούνητο. Λές κ' ήταν
μια λίμνη δάκρια, παλιά, σαπισμένα σάν δυστυχι-

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΡΩΤΟΜΑΘΗΤΗ

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ*

Θά κατορθώναμε μάλιστα νά ζήσουμε με μοναχά
πρωτόπλαστη ούσια, γιατί μαζί με τό άζωτο έχει
και κάρβουνο και ύδρογόνο, και με άφτά τά συστα-
τικά, βοηθώντας και μερικά όρυχτά, θά μπορούσα-
σαμε ίσως νά ξανακάνουμε όλο μας τό αίμα και νά
συντηρούμε κάθε μέρος του κορμιού μας. Μά, καθώς
θά μάθετε κατόπι, άφτός ό τρόπος δέν είναι οικονομι-
κός μήτε φρόνιμος. Κόλλα, ζάχαρη, πάχος, κλιούνε
κάρβουνο κι' ύδρογόνο δίχως άζωτο· και λοιπόν αν
είναι νά ζήσουμε με' άφτά, ανάγκη ν' ανακατέψουμε
μαζί τους και λίγη πρωτόπλαστη ούσια.

50. 'Απ' άφτίς τις θρεπτικές ούσιες, ά δέ λογα-
ριάσουμε τά όρυχτά, ή μόνη άληθινά πού λιώνει κι'
έφοκλα περνάει ψιλές μεμπράνες είναι ή ζάχαρη (πού
ύπάρχει πολλών λογιών, δηλαδή ζαχαροκάλαμο, στα-
φύλι, κτλ.). Πάρε άσπραδι άβγοϋ ή όρρό από αίμα ή
κρέας ή κλωστίνη ή λίγη κόλλα, βρασμένη ή άβρα-
στη, ή λίγο λάδι ή πάχος, και βαζοντάς το μέσα σέ
φούσκα βούτηξε τή φούσκα μέσα σέ άγνό νερό· θά δεις
πως τίποτα δέν περνάει τή φούσκα και δέν ανακατέ-
βεται με τό νερό άπ' όζω, όπως περνάει ή ζάχαρη και
τό άλάτι. 'Απαράλλαχτα και κρέας ή κόλλα ή πά-
χος μέσα στο θρεπτικό άβλακι ποτές δέ θά περνού-
σε τή μεμπράνα πού χωρίζει τό έσωτερικό του άβλα-
κιού από τό έσωτερικό των τριχωπών, κι' έτσι, εξόν
αν αλλάζανε με κανέναν τρόπο, άφτά θάμειναν άχρη-
στα ως θροφή, γιατί όσο ή θροφή βρίσκεται μέσα στο
θρεπτικό άβλάκι, καθαρότβ βρίσκεται όζω από τό κορ-
μί· μέσα στο κορμί άληθινά δέ βρίσκεται εξόν σά
μπεϊ μέσα στο αίμα.

'Επειτα με τά φαγώσιμά μας είναι ανακατωμέ-
να ένα σωρό πράματα πού δέν είναι θρεπτικά καθό-
λου. Τά θρόφιμά μας είναι τυλιγμένα, νά πούμε, μέ-
σα σέ κάθε λογής κουτιά, πού τό μεγαλύτερό τους μέ-
ρος είναι άχρηστο ως θροφή, καθώς είναι άχρηστο τό
κουτί ή τό χαρτί όπου τυλίγεις μέσα ζαχαρχάτα. Τά
θρόφιμα πρέπει με λιώσιμο νά βγούνε μέσα άπ' άφτά
τά κουτιά.

Τά ζουμιά λοιπόν τά ξελαγαρισμένα από τις βε-
λανίδες πού είπαμε λιώνουν τά θρόφιμα και τά βγά-
ζουν από τά τυλίγματά τους, τά δουλεύουν με τρό-
πο πού νά χρησιμεύουνε στο αίμα, άφινοντας πίσω τά
τυλίγματα, πού ως περιττά φέβγουν από τό θρεπτι-
κό άβλάκι χωρίς νά μπόυνε μέσα στο αίμα και λοι-
πόν χωρίς νά γίνουμε μέρος του κορμιού.

'Αφτό τό δουλέμα και λιώσιμο των θρόφιμων εί-
ναι ό,τι λέμε *Κώνωση*.

* Κοίταξε φύλλα 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190,
191, 192, 194 και 195.

σμένων και άδικημένων. Έσκυψε ακόμα ως πού άγ-
γιζε. Τό νερό ταραχτηκε σέ γύρους απαλούς και τό
μούτρο του χάθηκε. Γύρισε τανάσκελα. Κοίταξε τό
σπίτι, ρέπια και χάρβαλο, στόματα ανοιχτά και μά-
τια άβαθα. Κοίταξε στη γωνιά τής θύρας, έρημα,
ή γριά δέν ήταν εκεί. Αυτός μοναχός, ξένος σέ όλα.
Τί γυρεύει εδώ; Μια πέτρα έπεσε στο βιρό· τό νερό
ανάτριχασε. Μοναχά αυτό ήταν κοντά του· όλα
τόν άφησαν, κι' αυτός τάφηκε όλα... Πόσα πετσιά
είχε άργάσει αυτός ό βιρός. Πόσα πετσιά, όλα ξέ-
να! 'Ας άργάσει κ' ένα δικό του με τά ξένα δά-
κρια. 'Ισως θά ξεπλερώνονταν. Μόλις μπόρεσε νά
κουνηθεί. Τά καλάμια πατημένα έτριξαν και τό νε-
ρό αναταράχτηκε κι' άχνησε, έγεινε θολό, όλο λάσπη
και βάλτο.

Τήν άλλη μέρα έθαψαν τό Γιώρη Στάμο. Τό
«κουνάδι» κι' ό «Παπατρέχας» δέ βλόγησαν τόν
τάφο του. 'Ο Λία Γύφτος κράταε τό σταυρό και
βάσταε ίσο στο δάσκαλο πού έψελνε. Τόν παρχω-
σαν σέ μια άκρη και τόν έφαγε τό χώμα, τόν είχε
φαει όμως πριν ό πράσινος βιρός.

ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

Τά θρόφιμα δουλεύονται· άλλα σέ άλλο μέρος
του θρεπτικού άβλακιού.

Τό σάλιο έχει θιαμαστή δύναμη ν' αλλάζει τήν
κόλλα σέ ζάχαρη. Βάλε στο στόμα σου μια μπουκά-
βραστή κόλλα, πού είναι πηχτή ζυμαρένια άνούστα
και πού κολνέ, και κράτησε τή μέσα στο στόμα σου
λίγες στιγμές· θά δεις πως θά γίνει άριά, νερούλη,
και γλυκιά, γιατί ή κόλλα αλλάζει και γίνεται ζά-
χαρη. 'Η ζάχαρη όμως, τό ξέρετε, έφοκλα περνάει
μεμπράνες, ενώ ή κόλλα όχι.

Τό γαστρικό ζουμί του σπασμαχιού δέ δουλεύει τό-
σα πολύ τήν κόλλα, όμως σάντομα λιώνει κάθε προ-
κόλαστη ούσια.

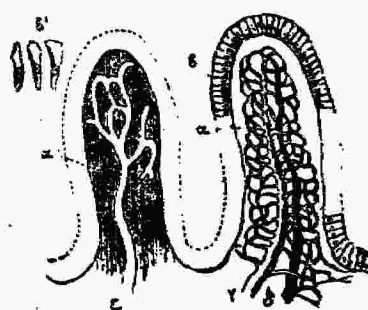
'Αν πάρεις ένα κομάτι βραστό, τό βάλεις μέσα
σέ λίγο γαστρικό ζουμί, και τό ανακάτεμα τά κρα-
τήσεις ζεστό, τό κρέας πά λίγη ώρα σιγά σιγά θά γί-
νει άφαντο. 'Ολη ή πρωτόπλαστη ούσια θά λιώσει,
και δέ θά μείνουν παρά οι φλοϋδες τής πρωτείνιας
κλωστής και τό πάχος. Θά έχει λιώσιμα κρεατιού,
λιώσιμο πού—πράμα παράξενο—έφοκλα περνάει μεμ-
πράνα και λοιπόν είναι έτοιμο νά μπει στο αίμα.

Τό παγκρεάτικο ζουμί και τό ζουμί τό ξελαγαρι-
σμένο από τ' άντερα δουλεύουν τήν κόλλα με τόν
ίδιο τρόπο όπως τό σάλιο, μά δουλεύουν και τά πρω-
τοπλάσματα άπάνου κάτω όπως τά δουλεύει τό γα-
στρικό ζουμί.

51. 'Η χολή και τό παγκρεάτικο ζουμί δουλί-
θουνε συντροφικά τό πάχος με πολύ περιεργό τρόπο.

Ξέρετε πως ά βάλεις μαζί λάδι και νερό, μπα-
ρείς ίσως νάν τ' ανακατέψεις αρκετά κουνώντας τα
δυνατά, μά πως μόλις σταματήσεις ξαναχωρίζονται
και τό λάδι κολυμπάει στην άπανωσιά. 'Αν όμως ά-
νακατέψεις λάδι με παγκρεάτικο ζουμί και χολή, τό
λάδι δέ χωρίζεται. Γίνεται ένα είδος ανακάτεμα σάν
άφρόγυαλα, και θά περάσει ώρα πριν άνεθεί τό λάδι
στην άπανωσιά. Τό γάλα, καθώς ξέρετε, έχει πάχος,
τό πάχος πού λέμε βούτυρο· κι' αν παρατηρήσεις γά-
λα με μικροσκοπί, θά δεις πως τό πάχος είναι χωρι-
σμένο σέ μικρούτσικες μικρούτσικες σταλαματιές. Τό
ίδιο, αν ανακατέψεις παγκρεάτικο ζουμί και χολή με
λάδι ή βούτυρο ή άλλης λογής πάχος, θά δεις, σάν
τό ξετάσεις με μικροσκοπί, πως χωρίστηκε τό πάχος
σέ πολύ μικρούτσικες σταλαματιές. Πίος είναι ό σκο-
πός άφτής τής δουλειξ;

'Αν ξετάσεις τό έσωτερικό του μικράντερου κά-
πιου ζώου, θά δεις πως δέν είναι γλιστρό και γιαλι-
στερό όπως τό έξωτερικό του, παρά βελουδατό. 'Ο
λόγος είναι γιατί ή μυξένια του μεμπράνα είναι παν-
τού καταφορτωμένη κάτι σάν καρφάκια, σά γλωσσί-
τσες κρεμασμένες έσωτερικά. Οι γλωσσίτσες άφτές
λέγονται *Μαλλοί*. Μιάζον άρκετά τις ρώγες του πε-
τσιού ('Αχν. 15), ή φανταστείς όλο τό ζωπέτσι ζε-
γδαρμένο εξόν τήν κατινή σειρά των κελλιών (δ), κι'
ά φανταστείς και τήν ίδια τή ρώγα τραβηγμένη ό-
ζω πολύ. Τό άχνάρι 18 δείχνει τήν κατασκευή του

'Αχν. 18

- Μισοχαρακτικά είκόνα δια Μαλλών των Μικράντερων
- α. Ούσια Μαλλού
- β. 'Επιθήλι. Μερικά του κελλιά βγάζμένα φαίνονται στο β
- γ.δ. 'Αρτηρία και φλέβα με τό τριχωπό τους δίχτι πού
- τριγυρίζε και κρύβει τό ε
- ε. Γαλατοθήκη στη μέση Μαλλού. Στη ρίζα της κλαδώνει
- σέ δίχτι Γαλατόσταμνα

μαλλού. Τό επιθήλι (β), όπως βλέπετε, είναι από μια
μοναχά σειρά κελλιά. 'Από κάτω του, όπως στη ρώ-
γα του πετσιού, έχουμε δίχτι από τριχωπές γιομά-
τες αίμα, πού για έφοκλία φαίνονται στο δεξί κομά-
τι του άχναριού μονάχα. 'Ομως εξόν τις τριχωπές
τις με αίμα, κάθε μαλλός έχει ό,τι δέν είδαμε στη
ρώγα του πετσιού, δηλαδή έχει και μια άλλη τριχω-
πή (πού για έφοκλία τήν άναρίσαμε στο άριστερό